

Deloitte
Statsautoriseret
Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33963556
Weidekampsgade 6
Postboks 1600
0900 København C

Telefon 36 10 20 30
Telefax 36 10 20 40
www.deloitte.dk

M.J. Grønbech & Sønner Holding A/S

Scandiagade 25
2450 København SV
CVR-nr. 20629614

Årsrapport 2018

Godkendt på selskabets generalforsamling, den 16.05.2019

Dirigent

Navn: Peter Grubert

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
Virksomhedsoplysninger	1
Ledelsespåtegning	2
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	3
Ledelsesberetning	5
Koncernens resultatopgørelse for 2018	5
Koncernens balance pr. 31.12.2018	5
Koncernens egenkapitalopgørelse for 2018	5
Koncernens pengestrømsopgørelse for 2018	5
Koncernens noter	5
Modervirksomhedens resultatopgørelse for 2018	5
Modervirksomhedens balance pr. 31.12.2018	5
Modervirksomhedens egenkapitalopgørelse for 2018	5
Modervirksomhedens noter	5
Anvendt regnskabspraksis	5

Virksomhedsoplysninger

Virksomhed

M.J. Grønbech & Sønner Holding A/S
Scandiagade 25
2450 København SV

CVR-nr.: 20629614
Hjemsted: København
Regnskabsår: 01.01.2018 - 31.12.2018

Bestyrelse

Jacob Wilhelm Trock, formand
Lise Marianne Riis-Carstensen
Lars Mikkjelgaard-Jensen
Peter Grubert

Direktion

Jørgen Frost, direktør

Revisor

Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Weidekampsgade 6
Postboks 1600
0900 København C

Ledespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 01.01.2018 - 31.12.2018 for M.J. Grønbech & Sønner Holding A/S.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2018 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2018 - 31.12.2018.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

København, den 09.05.2019

Direktion

Jørgen Frost
direktør

Bestyrelse

Jacob Wilhelm Trock
formand

Lise Marianne Riis-Carstensen

Lars Mikkilgaard-Jensen

Peter Grubert

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i M.J. Grønbech & Sønner Holding A/S

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for M.J. Grønbech & Sønner Holding A/S for regnskabsåret 01.01.2018 - 31.12.2018, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2018 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2018 - 31.12.2018 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

København, den 09.05.2019

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33963556

Henrik Jacob Vilmann Wellejus
statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne24807

Brian Schmit Jensen
statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne40050

Ledelsesberetning

	2018 t.kr.	2017 t.kr.	2016 t.kr.	2015 t.kr.	2014 t.kr.
Hoved- og nøgletal					
Hovedtal					
Nettoomsætning	1.731.902	1.540.244	1.467.594	1.507.929	1.459.062
Bruttoresultat	471.683	389.905	385.937	381.510	349.253
EBITDA	103.639	77.698	90.135	103.600	77.174
Driftsresultat	56.163	30.657	46.684	58.386	31.406
Resultat af finansielle poster	(10.254)	(9.322)	(8.698)	(12.360)	(16.453)
Årets resultat	34.057	11.332	28.805	37.913	7.302
Årets resultat ekskl. minoriteter	25.949	7.213	21.332	26.168	11.263
Samlede aktiver	773.832	730.375	695.457	663.990	650.579
Investeringer i materielle anlægsaktiver	75.402	72.872	48.611	54.445	35.036
Egenkapital	270.451	255.720	250.330	231.283	157.587
Egenkapital ekskl. minoriteter	220.281	200.634	197.900	182.579	195.843
Nettorentebærende gæld	(207.267)	(221.653)	(189.434)	(185.399)	(203.465)
Nøgletal					
Egenkapitalens forrentning (%)	12,4	3,6	11,2	15,4	4,6
Soliditetsgrad (%)	28,5	27,4	28,5	27,5	24,2
Finansiell gearing	0,9	1,1	1,0	0,8	1,0
Nettorentebærende gæld/EBITDA	2,0	2,9	2,1	1,8	2,6

Hoved- og nøgletal er defineret og beregnet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings gældende version af "Anbefalinger & Nøgletal".

Nøgletal	Beregningsformel	Nøgletal udtrykker
Egenkapitalens forrentning (%)	$\frac{\text{Årets res. ekskl. minoriteter} \times 100}{\text{Gns. egenkapital ekskl. minoriteter}}$	Virksomhedens forrentning af den kapital, som ejerne har investeret i virksomheden.
Soliditetsgrad (%)	$\frac{\text{Egenkapital ekskl. minoriteter} \times 100}{\text{Samlede aktiver}}$	Virksomhedens finansielle styrke.
Finansiell gearing	$\frac{\text{Nettorentebærende gæld} \times 100}{\text{Egenkapital ekskl. minoriteter}}$	Virksomhedens finansielle gearing.
Nettorentebærende gæld/EBITDA	$\frac{\text{Nettorentebærende gæld}}{\text{EBITDA}}$	Forholdet mellem virksomhedens gæld og driftsmæssige resultat.

EBITDA (Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortisation) er defineret som driftsresultat tillagt årets afskrivninger på goodwill og materielle anlægsaktiver. Årets nedskrivninger af goodwill er ikke tillagt.

Ledelsesberetning

Hovedaktivitet

Hovedaktiviteten for M.J. Grønbech & Sønner Holding A/S (Grønbech Holding) er at operere som holding-selskab for en række datterselskaber, der omfatter:

- **Grønbech & Sønner A/S**, hvis hovedaktivitet består af salg af tekniske produkter, løsninger og service samt distribution af stål og metalvarer. Selskabets primære markeder er Danmark og Sverige, der betjenes fra hovedsædet i København samt tre salgs- og servicekontorer i Jylland.
- **A/S Bevola**, hvis hovedaktivitet er udvikling, produktion og salg af produkter og løsninger til opbygning af lastbiler, hængere og trailere. Ud over egenproducerede produkter, repræsenterer A/S Bevola en række internationale producenter. Selskabets primære markeder er de nordiske lande. Der er hovedsæde og produktion i Danmark, datterselskab i Norge samt en filial i Sverige. Væsentlige eksportmarkeder er Polen, Finland og Tyskland.
- **A/S Danish Engineering & Marine Power (A/S Demp)**, hvis hovedaktivitet består i at drive handel inden for marinesektoren. Markedet er globalt.
- **Ny Kalkbrænderi koncernen**, hvis hovedaktivitet udøves gennem det 100% ejede datterselskab Pankas A/S. Pankas A/S er blandt Danmarks førende virksomheder inden for vedligehold og produktion af asfaltbelægninger, herunder remixing og bitumenemulsioner. Selskabet har aktiviteter i Danmark, Tyskland og Østeuropa.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Koncernresultatet efter skat blev et overskud på 34.057 t.kr. mod 11.332 t.kr. i 2017. Koncernens kapitalstruktur er tilfredsstillende med en soliditet på 28,5%, i forhold til samlede aktiver på 773.832 t.kr.

Forventningerne til årets resultat var et overskud i størrelsesorden 25 mio. kr. efter skat, og årets resultat må derfor karakteriseres som tilfredsstillende.

Grønbech & Sønner

Grønbech & Sønner A/S opnåede i 2018 et overskud efter skat på 2.835 t.kr. mod 4.498 t.kr. året før. Grønbech Holding A/S andel heraf udgør 2.495 t.kr. mod 3.778 t.kr. i 2017.

Resultatet for året vurderes som mindre tilfredsstillende og lavere end forventet.

Grønbech & Sønner har i 2018 måttet konstatere et fald i omsætningen primært som følge af lavere aktivitet hos selskabets kedelbygger kunder, og som følge af at en af selskabets væsentlige leverandører har startet egen virksomhed i Danmark.

Grønbech & Sønner har i 2018 overtaget tre mindre virksomheder med henblik på at styrke produktporteføljen og tilføje nye kompetencer til selskabet. Året har i det hele taget været præget af mange forandringer, herunder flytning af to lokationer i Jylland.

Ledelsesberetning

Bevola

A/S Bevolas resultat efter skat udgjorde et overskud på 1.918 t.kr. mod et underskud på 191 t.kr. i 2017.

Resultatet er lavere end forventet og vurderes som mindre tilfredsstillende.

I et fortsat konkurrencepræget marked er det i 2018 lykkedes at øge omsætningen og bruttofortjenesten i forhold til året før. Alle enheder har bidraget til den positive udvikling.

Resultatet af den primære drift har været på niveau med året før, men fortsatte betydelige omkostninger til en garanti- og reklamations sag har igen i 2018 påvirket resultatet negativt. Reklamations sagen vedrører produkter leveret i tidligere år fra en udenlandsk leverandør.

Demp

Resultatet i A/S Demp blev et underskud efter skat på 295 t.kr. mod et underskud på 414 t.kr. i 2017. Efterspørgslen på selskabets produkter har været svag hen over året, og resultatet betragtes som utilfredsstillende.

Aktieselskabet Ny Kalkbrænderi

Årets resultat i Aktieselskabet Ny Kalkbrænderi blev et overskud på 33.091 t.kr. mod 8.545 t.kr. i 2017. Grønbech Holding A/S andel udgør 25.255 t.kr. mod 4.993 t.kr. i 2017.

Forventningerne til 2018 blev mere end indfriet, da Ny Kalkbrænderis datterselskab Pankas leverede det bedste resultat før skat nogensinde.

De danske aktiviteter blev igen i 2018 udsat for intens konkurrence, og med samtidige kraftige prisstigninger på råmaterialer blev årets forventninger ikke indfriet, om end resultatet dog vurderes som tilfredsstillende under de givne markedsforhold. Aktiviteterne i Tyskland var igen i 2018 tilfredsstillende, og flere selskaber havde maksimal kapacitetsudnyttelse, hvilket førte til et tilfredsstillende og bedre end forventet resultat for året. I Østeuropa realiseredes en markant omsætningsstigning, og alle datterselskaber bidrog til det bedste og meget tilfredsstillende resultat nogensinde.

Grønbech Holding har i 2018 erhvervet et par større aktieposter i Aktieselskabet Ny Kalkbrænderi, og ejerandelen udgør ved udgangen af 2018 85,33 % mod 78,83 % i 2017.

Usikkerhed vedrørende indregning og måling

Måling af visse aktiver og forpligtelser er baseret på regnskabsmæssige skøn, der foretages af ledelsen. Skønnene foretages i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af ledelsens forudsætninger og erfaringer. De anlagte skøn anses for realistiske og forsvarlige.

De områder, som indebærer antagelser og skøn, der vurderes som væsentlige for års- og koncernregnskab, omfatter goodwill, udskudt skat, igangværende arbejder for fremmede regning og andre hensatte forpligtelser.

Der vurderes herudover ingen særlige usikkerheder ved indregning og måling.

Ledelsesberetning

Usædvanlige forhold, der har påvirket indregning og måling

Årsrapporten er ikke påvirket af usædvanlige forhold.

Forventet udvikling

I 2019 forventes et resultat efter skat for koncernen i størrelsesorden 30 mio. kr., under forudsætning af normale vejrforhold, som er afgørende for resultaterne i Aktieselskabet Ny Kalkbrænderi koncernen.

Særlige risici

Selskabet oplever ikke særlige risici ud over almindeligt forekommende risici inden for de brancher, som selskabets datterselskaber opererer i, herunder forretningsmæssige og finansielle risici. Som følge heraf er den forventede udvikling ikke påvirket af særlige forudsætninger eller usikre faktorer.

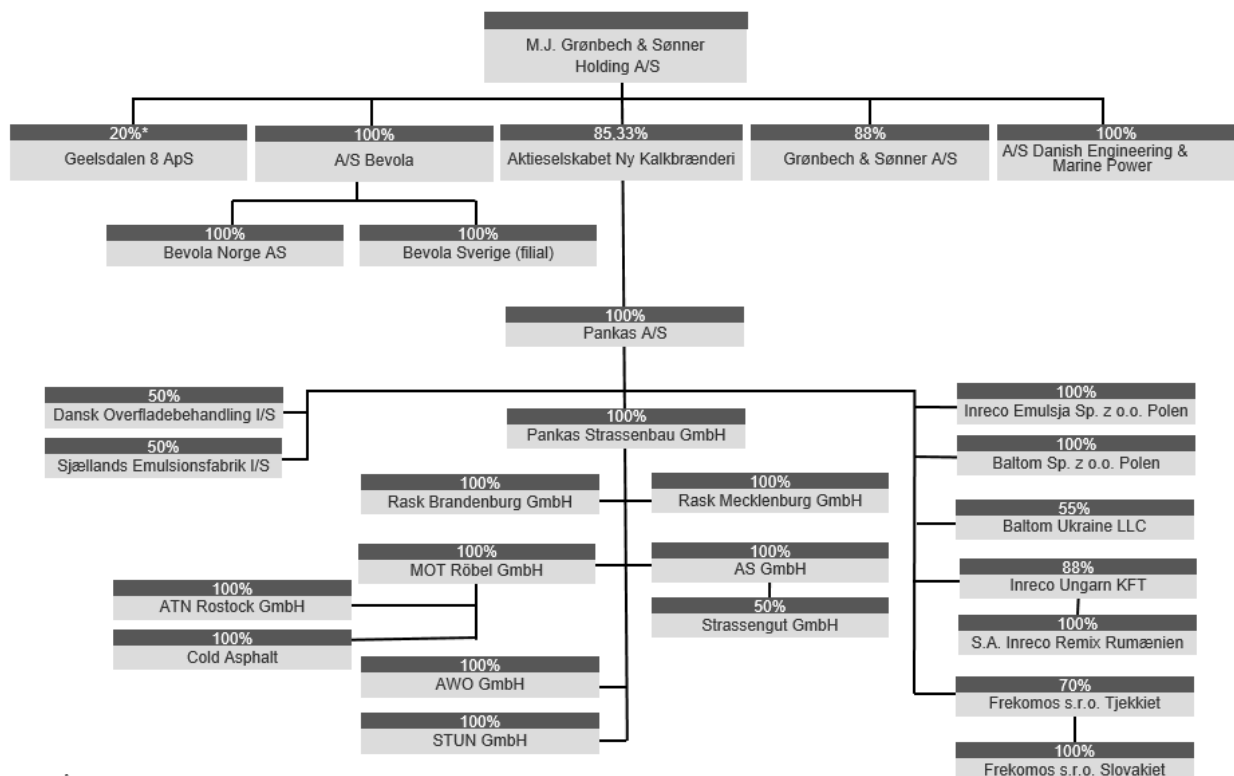
Videnressourcer

Grønbech Holding har videnressourcer, der er vigtige for koncernens ambitioner og planer for fremtiden. Koncernen ønsker at være på forkant med den teknologiske udvikling og er præget af et dynamisk videnmiljø, og forretningsprocesserne er af høj kvalitet.

Forsknings- og udviklingsaktiviteter

Selskaberne i Grønbech Holding koncernen har i 2018 forbedret og udviklet en række ny produkter og teknologier, ligesom der løbende har været udveksling af viden mellem kolleger, kunder og leverandører, dels med henblik på optimering af produkter og processer, dels for at identificere fremtidige produkt- og forretningsmuligheder, som der skal arbejdes videre med de kommende år.

Koncernforhold

* Indgår i koncernregnskabet som følge af bestemmende stemmeandel

Ledelsesberetning

Redegørelse for samfundsansvar

I koncernens selskaber gælder forskellige politikker for frivilligt samfundsansvar, som er tilpasset efter det enkelte selskabs særlige forhold, hvilket fremgår af ledelsesberetninger og hjemmesider for de enkelte koncernselskaber, Grønbech & Sønner A/S, A/S Bevola, A/S Danish Engineering & Marine Power (A/S Demp) samt Aktieselskabet Ny Kalkbrænderi.

Det er Grønbech Holdings overordnede politik over for kunder, medarbejdere, relevante myndigheder samt det omgivende samfund at fremstå som en pålidelig, seriøs og ansvarsbevidst entreprenør, leverandør og producent af koncernens produkter.

Ved udførelse af konkrete aktiviteter bestræber Grønbech Holding sig på at udvise samfundsansvar, som formuleret i de konventioner, der ligger til grund for FN's 10 Global Compact principper vedrørende menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og anti-korruption.

Specifikt for miljø- og energiområdet har Grønbech Holding følgende politik:

- Grønbech Holding vil til enhver tid overholde relevant gældende lovgivning og myndighedskrav
- Grønbech Holding forpligter sig til at forebygge forurening, herunder at spare på energien
- Grønbech Holding sikrer løbende forbedringer og udarbejder til stadighed handlingsplaner og konkrete mål for nedbringelse af virksomhedens miljøpåvirkninger, inden for energi, forbrug af opløsningsmidler, støj og støv

Koncernens største datterselskab Pankas A/S er således certificeret inden for kvalitet (ISO 9001), miljø (ISO 14001) og arbejdsmiljø (OHSAS 18001). Som følge heraf har Pankas A/S en kvalitets-, miljø-, og arbejdsmiljøpolitik, som efterleves, samt mål der sikrer en løbende forbedring på områderne.

- Pankas kommunikerer selskabets politik og mål ud i organisationen, samt sikrer, at den er forstået og informerer løbende om ændringer og opnåede resultater.

Pankas arbejder løbende på at leve op til ovennævnte politik og tilhørende målsætninger. For aktiviteterne i Danmark har dette arbejde i 2018 bl.a. omfattet følgende indsats og tilhørende resultater:

- Ekstern audit og re-certificering af virksomhedens miljøledelsessystem jf. nyeste miljøledelsesstandard ISO 14001:2015 er gennemført, uden afvigelser. Re-certificeringen blev verificeret af Bureau Veritas i november 2018.
- Miljøcertificeringen omfatter auditering af virksomhedens energipræstation, hvilket ikke resulterede i afvigelser, og Pankas lever dermed stadig op til tillægskrav 4.4.3 i ISO 50001 omhandlende virksomhedens energiledelse. Certificeringen indebærer, at virksomheden lever op til bekendtgørelsen 1382 af 29/11/2018 om obligatorisk energisyn i store virksomheder

Ledelsesberetning

- I 2018 indførte Pankas en mobilapp, hvorigennem den enkelte medarbejder nemt og hurtigt kan indrapportere eventuelle miljøhændelser, afvigelser og gode ideer direkte i en fælles database. Dette tiltag blev gennemført som en del af en generel digitalisering af selskabets kvalitets- og miljøledelsessystem.
- Der foretages løbende vurdering af miljøpåvirkninger fra de forskellige produktionsenheder og ved planlægningen af alle større entrepriser
- Fortsat fokus på at erstatte jomfruelige fossile råvarer med genbrugsprodukter. I 2018 blev der således recyclet en rekordhøj mængde genbrugsasfalt på selskabets to asfaltværker

Tilgang til risici

I en entreprisevirksomhed som Pankas vil der altid være en vis risiko for utilsigtede påvirkninger af omgivelserne i form af spild, emissioner, støj, støv og lugt.

Pankas KMA-ledelsessystem indeholder en lang række procedurer til at forebygge og håndtere forureninger og påvirkninger, når de opstår. Selskabets ledere og medarbejdere bliver løbende uddannet heri.

Pankas har i 2018 registreret 3 mindre miljøhændelser via den nye mobilapp. Ingen af de 3 hændelser har resulteret i udslip til jord, grundvand eller recipient, idet gældende beredskabsplaner sikrede hurtig og effektiv inddæmning og opsamling.

Samfunds- og medarbejderforhold

Grønbech Holding arbejder struktureret med samfunds- og medarbejderforhold for at sikre, at virksomheden agerer ansvarsbevidst og med omtanke. Dette gøres med udgangspunkt i selskabets politik for samfundsansvar, der blandt andet tilstræber:

- Løbende forbedringer af sundhed og trivsel blandt medarbejderne inklusiv forebyggelse af skader og arbejdsrelateret sygdom
- Et godt og tillidsfuldt forhold til naboer, lokalsamfund, offentlige myndigheder, leverandører, kunder og andre samarbejdspartner
- Et offentligt image som en kvalitetsbevidst virksomhed med gode og rummelige arbejdspladser, der er bevidst om sit ansvar i forhold til samfund og natur

Der arbejdes løbende på at leve op til politikken med tilhørende målsætninger. For aktiviteterne i Danmark har dette arbejde i 2018 bl.a. omfattet følgende tiltag og tilhørende resultater:

Øget fokus på sikkerhed og forebyggelse af arbejdsulykker. Blandt andet er der indført et let og brugervenligt værktøj til registrering og deling af nærved-hændelser. Samlet er ulykkesfrekvensen og ulykkesfraværsfrekvens for 2018 fortsat lidt højere end målet.

Ledelsesberetning

- Et gennemsnitligt sygefravær blandt samtlige medarbejdere i 2018, som er lavere end 2%.
- Lederudvikling for nuværende og kommende ledere i Pankas med fokus på teambuilding og udvikling af personlige lederegenskaber i tråd med virksomhedens kultur og politikker.
- Fortsat afholdelse af medarbejderkurser inden for sikkerhed og sundhed, suppleret med kampagner som f.eks. "pas på min far" kampagne samt kampagne til brug af nærved APP.
- Ledelsessystemerne på arbejdsmiljøområdet blev i 2018 auditeret af en ekstern auditor i henhold til OSHAS 18001 samt Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 87/2005 uden væsentlige anmærkninger. Certificeringen af virksomhedens arbejdsmiljøledelsessystem er således fortsat sikret.

Ingen væsentlige problemer i forhold til virksomhedens naboer, leverandører, kunder og andre samarbejdspartnere.

Tilgang til risici

I en entreprisevirksomhed som Pankas er der en ikke uvæsentlig risiko for arbejdsulykker. Selskabets KMA-ledelsessystem indeholder en lang række værktøjer og procedurer til at forebygge arbejdsulykker og til at håndtere ulykkerne bedst muligt, når de opstår. Ledere og medarbejdere bliver løbende uddannet heri.

Menneskerettigheder

Grønbech Holding har som erklæret mål at efterleve gældende standarder omkring: tvangsarbejde, forskelsbehandling/diskrimination, børnearbejde, foreningsfrihed/organisationsfrihed, sikkert og sundt arbejdsmiljø samt løn- og ansættelsesforhold.

Grønbech Holding overholder gældende lovgivning og regulering, der forbyder forskelsbehandling på baggrund af race, hudfarve, køn, religion, politisk overbevisning, nationalt tilhørsforhold eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse.

Grønbech Holding overholder grundlæggende arbejdstagerrettigheder, hvilket bl.a. indebærer, at det efterstræbes, at selskabets leverancer og dele heraf, ikke er produceret i strid med gældende konventioner om forbud mod børnearbejde, tvangsarbejde, organisationsfrihed, rimelige løn- og arbejdsvilkår, rimelige arbejdstider samt retten til et sundt og sikkert arbejdsmiljø. Selskabet har ikke fundet behov for at udarbejde en særlig politik på dette område, idet der lægges stor vægt på at følge gældende overenskomster m.v. der regulerer hovedparten af disse forhold.

Antikorruption og bestikkelse

Grønbech Holding ønsker at bidrage til en sund, demokratisk og konkurrencebaseret samfundsudvikling, altid at handle i overensstemmelse med gældende konkurrencelovgivning og at modarbejde alle former for korruption, herunder afpresning og bestikkelse.

Ledelsesberetning

Datterselskabet Pankas har således valgt at følge og efterleve Asfaltindustriens etiske retningslinjer, der blandt andet omhandler retningslinjer for ordentlig opgaveløsning, gode arbejdspladser, sikkerhed på de danske veje, grøn omstilling og cirkulær økonomi og konkurrenceregler. Retningslinjen for konkurrence skal sikre, at alle virksomheder i Asfaltindustrien kender og overholder konkurrencereglerne, og aktive i bestyrelser, udvalg, arbejdsgrupper og netværk har gennemgået Asfaltindustriens compliance kursus.

Der har ikke været konstateret overtrædelser eller lignende heraf i 2018.

Tilgang til risici

Grønbech Holdings øverste ledelse adresserer risikoen for involvering i korruptions- og kartelsager gennem tydelige udmeldinger til organisationen om gældende regler i Grønbech Holding.

Redegørelse for det underrepræsenterede køn

Grønbech & Sønner Holding A/S' bestyrelse har vedtaget nedenstående politikker og målsætninger for kvinder i lederpositioner. Bestyrelsen drøfter og opdaterer årligt politikkerne og målsætningerne.

Måltal for underrepræsenterede køn i bestyrelsen

Ved udvælgelse af nye kandidater til Grønbech & Sønner Holding A/S' bestyrelse lægges der vægt på fag-specifikke kompetencer, international erfaring samt diversitet. Vedrørende det underrepræsenterede køn er det Grønbech & Sønner Holding A/S' målsætning at udpege kvinder som bestyrelsesmedlemmer i selskabet inden for en fireårs periode (2015-2018). Måltallet for andelen af kvinder på bestyrelsesniveau ved udgangen af 2018 andrager 20%.

Måltal for underrepræsenterede køn på de øvrige ledelsesniveauer

Grønbech & Sønner Holding A/S har kun én ansat, hvorfor der ikke er fastlagt nogen særskilt politik vedrørende de øvrige ledelsesniveauer.

Afrapportering på målopfyldelse

I 2018 udgjorde andelen af kvinder i bestyrelsen i Grønbech & Sønner Holding A/S 25%.

Måltal for øvrige ledelseslag i koncernen

Grønbech Holding har ikke opstillet måltal for bestyrelserne i datterselskaberne eller politik for de øvrige ledelseslag på koncernniveau. Dette fremgår af de enkelte selskabers årsrapporter, som er omfattet af reglerne.

Begivenheder efter balancedagen

Grønbech Holding har pr. 1. marts 2019 frasolgt datterselskabet A/S Danish Engineering & Marine Power. Frasalget har ingen indvirkning på forventningerne til koncernens resultat i 2019. Der er derudover fra balancedagen og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Koncernens resultatopgørelse for 2018

	<u>Note</u>	<u>2018 t.kr.</u>	<u>2017 t.kr.</u>
Nettoomsætning	1	1.731.902	1.540.244
Andre driftsindtægter		2.100	2.057
Vareforbrug		(1.094.036)	(1.002.977)
Andre eksterne omkostninger	2	(168.283)	(149.419)
Bruttoresultat		471.683	389.905
Personaleomkostninger	3	(371.240)	(329.593)
Af- og nedskrivninger	4	(44.280)	(29.655)
Driftsresultat		56.163	30.657
Andre finansielle indtægter	5	2.982	3.686
Andre finansielle omkostninger	6	(13.236)	(13.008)
Resultat før skat		45.909	21.335
Skat af årets resultat	7	(11.852)	(10.003)
Årets resultat	8	34.057	11.332

Koncernens balance pr. 31.12.2018

	<u>Note</u>	<u>2018 t.kr.</u>	<u>2017 t.kr.</u>
Færdiggjorte udviklingsprojekter		1.547	296
Goodwill		28.454	11.968
Udviklingsprojekter under udførelse		806	1.549
Immaterielle anlægsaktiver	9	30.807	13.813
Grunde og bygninger		92.859	95.830
Produktionsanlæg og maskiner		113.480	103.295
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		55.866	49.860
Indretning af lejede lokaler		2.230	969
Materielle anlægsaktiver under udførelse		14.137	3.649
Forudbetalinger for materielle anlægsaktiver		10.000	10.000
Materielle anlægsaktiver	10	288.572	263.603
Deposita		1.054	1.039
Andre tilgodehavender		7.636	7.760
Udskudt skat	13	3.115	1.064
Finansielle anlægsaktiver	11	11.805	9.863
Anlægsaktiver		331.184	287.279
Råvarer og hjælpematerialer		1.112	1.738
Fremstillede varer og handelsvarer		91.260	82.017
Varebeholdninger		92.372	83.755
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		214.770	219.313
Igangværende arbejder for fremmed regning	12	52.058	78.530
Udskudt skat	13	622	662
Andre tilgodehavender		20.185	19.920
Tilgodehavende selskabsskat		1.123	0
Periodeafgrænsningsposter		6.560	6.619
Tilgodehavender		295.318	325.044
Likvide beholdninger		54.958	34.297
Omsætningsaktiver		442.648	443.096
Aktiver		773.832	730.375

Koncernens balance pr. 31.12.2018

	<u>Note</u>	<u>2018 t.kr.</u>	<u>2017 t.kr.</u>
Virksomhedskapital		32.000	32.000
Reserve for udviklingsomkostninger		1.661	1.845
Overført overskud eller underskud		181.820	161.989
Forslag til udbytte for regnskabsåret		4.800	4.800
Egenkapital tilhørende moderselskabets kapitalejere		220.281	200.634
Egenkapital tilhørende minoritetsinteresser		50.170	55.086
Egenkapital		270.451	255.720
Udskudt skat	13	5.429	4.530
Andre hensatte forpligtelser	14	14.575	11.984
Hensatte forpligtelser		20.004	16.514
Gæld til realkreditinstitutter		27.188	29.990
Bankgæld		7.600	10.081
Finansielle leasingforpligtelser		55.014	48.355
Anden gæld		20.821	15.967
Langfristede gældsforpligtelser	15	110.623	104.393
Kortfristet del af langfristede gældsforpligtelser	15	33.922	29.631
Gæld til kreditinstitutter i øvrigt		100.030	108.165
Modtagne forudbetalinger fra kunder		3.492	0
Igangværende arbejder for fremmed regning	12	5.190	13.167
Leverandører af varer og tjenesteydelser		97.016	105.541
Gæld til tilknyttede virksomheder		6.325	6.124
Skyldig selskabsskat		12.448	7.527
Anden gæld		114.331	83.593
Kortfristede gældsforpligtelser		372.754	353.748
Gældsforpligtelser		483.377	458.141
Passiver		773.832	730.375
Ikke-indregnede leje- og leasingforpligtelser	17		
Eventualaktiver	18		
Eventualforpligtelser	19		
Transaktioner med nærtstående parter	20		
Dattervirksomheder	21		

Koncernens egenkapitalopgørelse for 2018

	Virksom- hedskapital t.kr.	Reserve for udviklings- omkostninger t.kr.	Overført overskud eller underskud t.kr.	Forslag til udbytte for regnskabs- året t.kr.
Egenkapital primo	32.000	1.845	161.989	4.800
Køb af egne kapitalandele	0	0	0	0
Udbetalt ordinært udbytte	0	0	0	(4.800)
Valutakursreguleringer	0	0	(1.502)	0
Øvrige egenkapitalposterings	0	0	0	0
Årets resultat	0	(184)	21.333	4.800
Egenkapital ultimo	32.000	1.661	181.820	4.800
			Egenkapital tilhørende minoritets- interesser t.kr.	I alt t.kr.
Egenkapital primo			55.086	255.720
Køb af egne kapitalandele			(12.211)	(12.211)
Udbetalt ordinært udbytte			(1.170)	(5.970)
Valutakursreguleringer			(263)	(1.765)
Øvrige egenkapitalposterings			620	620
Årets resultat			8.108	34.057
Egenkapital ultimo			50.170	270.451

Koncernens pengestrømsopgørelse for 2018

	<u>Note</u>	<u>2018 t.kr.</u>	<u>2017 t.kr.</u>
Driftsresultat		56.163	30.657
Af- og nedskrivninger		44.280	29.655
Andre hensatte forpligtelser		2.591	6.387
Ændringer i arbejdskapital	16	21.134	(24.966)
Pengestrømme vedrørende primær drift		124.168	41.733
Modtagne finansielle indtægter		2.982	3.686
Betalte finansielle omkostninger		(13.234)	(13.008)
Refunderet/(betalt) selskabsskat		(11.597)	(4.087)
Pengestrømme vedrørende drift		102.319	28.324
Køb mv. af immaterielle anlægsaktiver		(679)	(5.230)
Køb mv. af materielle anlægsaktiver		(75.402)	(72.509)
Salg af materielle anlægsaktiver		9.549	21.372
Køb af finansielle anlægsaktiver		(2.961)	(3.297)
Salg af finansielle anlægsaktiver		3.034	2.270
Køb af virksomheder		(12.617)	(107)
Pengestrømme vedrørende investeringer		(79.076)	(57.501)
Optagelse af lån		45.921	60.540
Afdrag på lån mv.		(35.218)	(29.915)
Udbetalt udbytte		(6.262)	(7.238)
Andre pengestrømme vedrørende finansiering		1.257	(2.265)
Pengestrømme vedrørende finansiering		5.698	21.122
Ændring i likvider		28.941	(8.055)
Likvider primo		(73.868)	(65.986)
Valutakursreguleringer af likvider		(145)	173
Likvider ultimo		(45.072)	(73.868)
Likvider ultimo sammensætter sig af:			
Likvide beholdninger		54.958	34.297
Kortfristet gæld til banker		(100.030)	(108.165)
Likvider ultimo		(45.072)	(73.868)

Koncernens noter

	2018 t.kr.	2017 t.kr.
1. Nettoomsætning		
Danmark	670.655	594.428
Andre EU-lande	933.301	854.251
Øvrige lande	127.946	91.565
	1.731.902	1.540.244

Koncernen har valgt ikke at vise nettoomsætningen fordelt på forretningssegmenter, da det af konkurrencemæssige hensyn vurderes at kunne volde betydelig skade at opdele denne iht. årsregnskabsloven § 96.

	2018 t.kr.	2017 t.kr.
2. Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor		
Lovpligtig revision	1.390	1.335
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	20	5
Skatterådgivning	188	207
Andre ydelser	488	430
	2.086	1.977

Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor indgår i regnskabsposten "andre eksterne omkostninger".

	2018 t.kr.	2017 t.kr.
3. Personaleomkostninger		
Gager og lønninger	344.590	310.842
Pensioner	22.844	19.349
Andre omkostninger til social sikring	43.590	36.023
Andre personaleomkostninger	982	1.257
Personaleomkostninger overført til aktiver	(40.766)	(37.878)
	371.240	329.593
Gennemsnitligt antal fuldtidsansatte medarbejdere	886	832

	Ledelses- vederlag 2018 t.kr.	Ledelses- vederlag 2017 t.kr.
Samlet for ledelseskategorier	1.794	2.155
	1.794	2.155

Med henvisning til årsregnskabsloven § 98 B, stk. 3 er oplysning om vederlag til direktion og bestyrelse præsenteret samlet for ledelseskategorier.

Koncernens noter

	2018 t.kr.	2017 t.kr.
4. Af- og nedskrivninger		
Afskrivninger på immaterielle anlægsaktiver	3.214	6.427
Afskrivninger på materielle anlægsaktiver	44.262	40.613
Tab og gevinst ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver	(3.196)	(17.385)
	44.280	29.655
	2018 t.kr.	2017 t.kr.
5. Andre finansielle indtægter		
Renteindtægter i øvrigt	1.335	1.560
Valutakursreguleringer	1.647	2.126
	2.982	3.686
	2018 t.kr.	2017 t.kr.
6. Andre finansielle omkostninger		
Finansielle omkostninger fra tilknyttede virksomheder	179	154
Renteomkostninger i øvrigt	9.415	8.314
Valutakursreguleringer	3.146	4.070
Øvrige finansielle omkostninger	496	470
	13.236	13.008
	2018 t.kr.	2017 t.kr.
7. Skat af årets resultat		
Aktuel skat	15.504	12.154
Ændring af udskudt skat	(2.913)	(602)
Regulering vedrørende tidligere år	75	0
Refusion i sambeskatning	(814)	(1.549)
	11.852	10.003
	2018 t.kr.	2017 t.kr.
8. Forslag til resultatdisponering		
Ordinært udbytte for regnskabsåret	4.800	4.800
Overført til øvrige lovpligtige reserver	(184)	1.032
Overført resultat	21.333	1.381
Minoritetsinteressers andel af resultatet	8.108	4.119
	34.057	11.332

Koncernens noter

	Færdig- gjorte udviklings- projekter t.kr.	Goodwill t.kr.	Udviklings- projekter under udførelse t.kr.
9. Immaterielle anlægsaktiver			
Kostpris primo	629	49.552	1.549
Valutakursreguleringer	0	(12)	0
Overførsler	1.190	0	(1.190)
Tilgange	232	19.537	447
Kostpris ultimo	2.051	69.077	806
Af- og nedskrivninger primo	(333)	(37.584)	0
Valutakursreguleringer	0	4	0
Årets afskrivninger	(171)	(3.043)	0
Af- og nedskrivninger ultimo	(504)	(40.623)	0
Regnskabsmæssig værdi ultimo	1.547	28.454	806

Udviklingsprojekter

Koncernen arbejder konstant på at udvikle nye produkter og løsninger til gavn for kunderne og optimering af interne processer. Igangværende projekter omhandler bl.a. nye forbedrede produkter, softwareværktøj i A/S Bevola, der giver kunderne mulighed for selv at designe og kalkulere produkter, samt øget digitalisering i hele koncernen.

Disse projekter forventes afsluttet og implementeret i 2019.

Koncernens noter

	Grunde og bygninger t.kr.	Produktionsanlæg og maskiner t.kr.	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar t.kr.	Indretning af lejede lokaler t.kr.
10. Materielle anlægsaktiver				
Kostpris primo	155.321	367.144	207.044	1.817
Valutakursreguleringer	(56)	(1.556)	301	0
Overførsler	(459)	3.154	675	917
Tilgange	2.130	34.616	22.218	1.597
Afgange	(3.475)	(21.467)	(15.657)	(241)
Kostpris ultimo	153.461	381.891	214.581	4.090
Af- og nedskrivninger primo	(59.491)	(263.849)	(157.184)	(848)
Valutakursreguleringer	10	908	(226)	0
Overførsler	783	0	0	(783)
Årets afskrivninger	(2.912)	(24.987)	(15.893)	(470)
Tilbageførsel ved afgange	1.008	19.517	14.588	241
Af- og nedskrivninger ultimo	(60.602)	(268.411)	(158.715)	(1.860)
Regnskabsmæssig værdi ultimo	92.859	113.480	55.866	2.230
Ikke-ejede aktiver	1.186	64.232	19.446	-

Koncernens noter

	Materielle anlægs- aktiver under udførelse t.kr.	Forud- betalinger for materielle anlægs- aktiver t.kr.	
10. Materielle anlægsaktiver			
Kostpris primo	3.649	10.000	
Valutakursreguleringer	2	0	
Overførsler	(4.287)	0	
Tilgange	14.841	0	
Afgange	(68)	0	
Kostpris ultimo	14.137	10.000	
Af- og nedskrivninger primo	0	0	
Valutakursreguleringer	0	0	
Overførsler	0	0	
Årets afskrivninger	0	0	
Tilbageførsel ved afgang	0	0	
Af- og nedskrivninger ultimo	0	0	
Regnskabsmæssig værdi ultimo	14.137	10.000	
Ikke-ejede aktiver	-	-	
	Deposita t.kr.	Andre tilgode- havender t.kr.	Udskudt skat t.kr.
11. Finansielle anlægsaktiver			
Kostpris primo	1.039	7.760	1.064
Valutakursreguleringer	0	(36)	0
Tilgange	251	2.710	2.051
Afgange	(236)	(2.798)	0
Kostpris ultimo	1.054	7.636	3.115
Regnskabsmæssig værdi ultimo	1.054	7.636	3.115
		2018 t.kr.	2017 t.kr.
12. Igangværende arbejder for fremmed regning			
Igangværende arbejder for fremmed regning		543.903	521.091
Foretagne acontofaktureringer		(491.845)	(442.561)
		52.058	78.530

Koncernens noter

	2018 t.kr.	2017 t.kr.
13. Udskudt skat		
Immaterielle anlægsaktiver	422	254
Materielle anlægsaktiver	20.081	16.342
Finansielle anlægsaktiver	(109)	(104)
Tilgodehavender	(199)	(198)
Hensatte forpligtelser	(582)	(1.161)
Gældsforpligtelser	(7.946)	(6.589)
Fremførbare skattemæssige underskud	(9.975)	(5.740)
	1.692	2.804
Bevægelser i året		
Primo	2.804	
Indregnet i resultatopgørelsen	(2.913)	
Øvrige bevægelser	1.801	
Ultimo	1.692	

14. Andre hensatte forpligtelser

Andre hensatte forpligtelser dækker over reklamationsforpligtelser, der vedrører allerede udførte entreprisarbejder, som er almindeligt forekommende i brancherne. Reklamationer forventes udbedret i løbet af 1-2 år.

Andre hensatte forpligtelser dækker endvidere over retableringsomkostninger i forbindelse med en evt. ophørende aktivitet eller fraflytning af lokation.

	Forfald inden for 12 måneder 2018 t.kr.	Forfald inden for 12 måneder 2017 t.kr.	Forfald efter 12 måneder 2018 t.kr.	Restgæld efter 5 år t.kr.
15. Langfristede gældsforpligtelser				
Gæld til realkreditinstitutter	2.747	3.042	27.188	18.385
Bankgæld	2.430	1.923	7.600	1.055
Finansielle leasingforpligtelser	21.953	19.140	55.014	13.964
Anden gæld	6.792	5.526	20.821	2.541
	33.922	29.631	110.623	35.945

Koncernens noter

	2018	2017
	t.kr.	t.kr.
16. Ændring i arbejdskapital		
Ændring i varebeholdninger	(8.616)	(3.802)
Ændring i tilgodehavender	30.809	(15.051)
Ændring i leverandørgæld mv.	(1.059)	(6.113)
	21.134	(24.966)

	2018	2017
	t.kr.	t.kr.
17. Ikke-indregnede leje- og leasingforpligtelser		
Forpligtelser i henhold til leje- eller leasingkontrakter frem til udløb i alt	79.570	86.593

18. Eventualaktiver

Koncernen har tilgodehavender på 7,1 mio. kr. i forbindelse med datterselskabet Baltom s.r.o, Tjekkiet, der er under konkursbehandling, og der forventes tidligst i 2019-2020 en dividende i niveauet 5%. Som følge af usikkerhed omkring beløbets størrelse samt eventuelle udbetalingstidspunkt er der ikke indregnet dividendetilgodehavende i regnskabet.

Koncernen har fremførselsberettigede skattemæssige underskud på 7,2 mio. kr., svarende til en skatteværdi på 1,1 mio. kr., der ikke er indregnet som skatteaktiv i koncernregnskabet, idet det som følge af koncernens skattestruktur vurderes usikkert, om disse kan anvendes i skattepligtig overskud inden for en kortere periode.

Skattesager

Koncernen har fremførselsberettigede, skattemæssige underskud med skatteværdi på 1,8 mio. kr. vedrørende udenlandske filialer og dattervirksomheder, der ikke er indregnet i koncernregnskabet, idet det vurderes usikkert, om disse kan anvendes inden for en kortere årrække.

Det skattemæssige underskud vedrører to sager - en for Finland og en for Tyskland.

Underskuddet vedrørende Finland er godkendt af EU-domstolen, men SKAT v/kammeradvokaten har ikke accepteret EU-dommen, hvorfor sagen fortsætter ved Østre Landsret, hvor den er berammet til april 2020. Det forventes, at sagen afklares i løbet af 2020.

Koncernens noter

	2018 t.kr.	2017 t.kr.
19. Eventualforpligtelser		
Kautions- og garantiforpligtelser	433.580	430.846
Eventualforpligtelser i alt	433.580	430.846
Kaution og garantiforpligtelser		
Solidarisk hæftelse for cashpool	59.000	59.000
Solidarisk hæftelse for forpligtelser i interessentskaber	3.242	10.490
Solidarisk hæftelse for forpligtelser i arbejdsfællesskaber	8.120	8.120
Der påhviler for branchen normalt forekommende garantiforpligtelser for udført arbejde		
Til dækning af reetableringsforpligtelser (aktuel saldo per 31-12-2018 udgør 143.249 t. kr.)	204.265	202.772
Datterselskab har afgivet selvskyldnerkaution for udenlandske bank-og leasing mellemværende med kredit max. (aktuel saldo per 31-12-2018 udgør 7.547 t. kr.)	80.958	74.023
Datterselskab har afgivet garanti overfor 3. mand, max. udgør (aktuel saldo per 31-12-2018 udgør 5.504 t. kr.)	8.691	8.883
Pantsætninger		
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte ejendomme	73.477	75.745
Tinglyst ejerpantebrev	23.000	23.000
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte ejendomme	11.431	11.586
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte produktionsanlæg og maskiner	38.653	33.374
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte tilgodehavender	23.561	21.938
Afgivet virksomhedspant	65.000	65.000
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte produktionsanlæg og maskiner	37.835	31.556
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte driftsmidler og inventar	6.500	6.116
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte varebeholdninger	10.997	8.206
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte tilgodehavender mv.	105.644	105.494

Koncernens noter

19. Eventualforpligtelser (fortsat)

Finansielle leasingforpligtelser

Regnskabsmæssig værdi af ejendomme	1.186	0
Regnskabsmæssig værdi af produktionsanlæg og maskiner	64.232	56.542
Regnskabsmæssig værdi af andre anlæg, driftsmateriel og inventar	19.446	13.794

Selskabet indgår i en dansk sambeskatning med Jens W. Trock ApS som administrationselskab. Selskabet hæfter derfor fra og med 01.07.2012 subsidiært for eventuelle forpligtelser til at indeholde kildeskat på renter, royalties og udbytter for de sambeskattede selskaber. Hæftelsen udgør dog højst et beløb svarende til den andel af kapitalen i selskabet, der ejes direkte eller indirekte af ultimative moderselskab.

20. Transaktioner med nærtstående parter

I årsrapporten oplyses alene transaktioner med nærtstående parter, der ikke er gennemført på normale markedsvilkår. Der er ikke gennemført sådanne transaktioner i regnskabsåret.

	<u>Rets-</u> <u>form</u>	<u>Ejer-</u> <u>andel</u> <u>%</u>
21. Dattervirk- somheder		
Bevola	A/S	100,0
Danish Engineering & Marine Power	A/S	100,0
Grønbech & Sønner	A/S	88,0
Aktieselskabet Ny Kalkbrænderi	A/S	85,3
Geelsdalen 8	ApS	20,0

Modervirksomhedens resultatopgørelse for 2018

	<u>Note</u>	<u>2018 t.kr.</u>	<u>2017 t.kr.</u>
Nettoomsætning	1	2.515	2.435
Andre eksterne omkostninger	2	(1.166)	(1.496)
Bruttoresultat		1.349	939
Personaleomkostninger	3	(1.218)	(1.261)
Af- og nedskrivninger	4	(326)	(318)
Driftsresultat		(195)	(640)
Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder		29.035	7.967
Andre finansielle indtægter	5	0	91
Andre finansielle omkostninger	6	(3.610)	(412)
Resultat før skat		25.230	7.006
Skat af årets resultat	7	720	207
Årets resultat	8	25.950	7.213

Modervirksomhedens balance pr. 31.12.2018

	<u>Note</u>	<u>2018 t.kr.</u>	<u>2017 t.kr.</u>
Erhvervede immaterielle anlægsaktiver		223	0
Immaterielle anlægsaktiver	9	223	0
Grunde og bygninger		39.542	39.858
Materielle anlægsaktiver	10	39.542	39.858
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		246.708	211.533
Finansielle anlægsaktiver	11	246.708	211.533
Anlægsaktiver		286.473	251.391
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		0	81
Andre tilgodehavender		31	20
Periodeafgrænsningsposter	12	0	202
Tilgodehavender		31	303
Likvide beholdninger		0	6
Omsætningsaktiver		31	309
Aktiver		286.504	251.700

Modervirksomhedens balance pr. 31.12.2018

	<u>Note</u>	<u>2018 t.kr.</u>	<u>2017 t.kr.</u>
Virksomhedskapital	13	32.000	32.000
Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode		46.721	26.965
Overført overskud eller underskud		136.759	136.866
Forslag til udbytte for regnskabsåret		4.800	4.800
Egenkapital		220.280	200.631
Udskudt skat	14	4.847	3.863
Hensatte forpligtelser		4.847	3.863
Gæld til realkreditinstitutter		8.016	8.796
Langfristede gældsforpligtelser	15	8.016	8.796
Kortfristet del af langfristede gældsforpligtelser	15	777	772
Bankgæld		20.245	931
Leverandører af varer og tjenesteydelser		106	174
Gæld til tilknyttede virksomheder		31.789	35.782
Anden gæld		444	751
Kortfristede gældsforpligtelser		53.361	38.410
Gældsforpligtelser		61.377	47.206
Passiver		286.504	251.700
Ikke-indregnede leje- og leasingforpligtelser	16		
Eventualforpligtelser	17		
Pantsætninger og sikkerhedsstillelser	18		
Transaktioner med nærtstående parter	19		

Modervirksomhedens egenkapitalopgørelse for 2018

	Virksom- hedskapital t.kr.	Reserve for netto- opskrivning efter indre værdi- metode t.kr.	Overført overskud eller underskud t.kr.	Forslag til udbytte for regnskabs- året t.kr.
Egenkapital primo	32.000	26.965	136.867	4.800
Udbetalt ordinært udbytte	0	0	0	(4.800)
Valutakursreguleringer	0	(1.502)	0	0
Årets resultat	0	21.258	(108)	4.800
Egenkapital ultimo	32.000	46.721	136.759	4.800
				I alt t.kr.
Egenkapital primo				200.632
Udbetalt ordinært udbytte				(4.800)
Valutakursreguleringer				(1.502)
Årets resultat				25.950
Egenkapital ultimo				220.280

Modervirksomhedens noter

	2018 t.kr.	2017 t.kr.
1. Nettoomsætning		
Danmark	2.515	2.435
	2.515	2.435

Selskabet har valgt ikke at vise nettoomsætningen fordelt på forretningssegmenter, da det af konkurrencemæssige hensyn vurderes at kunne volde betydelig skade at opdele denne iht. årsregnskabsloven § 96.

	2018 t.kr.	2017 t.kr.
2. Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor		
Lovpligtig revision	25	25
Skatterådgivning	33	8
Andre ydelser	5	12
	63	45

Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor indgår i regnskabsposten "Andre eksterne omkostninger".

	2018 t.kr.	2017 t.kr.
3. Personaleomkostninger		
Gager og lønninger	1.194	1.251
Andre omkostninger til social sikring	4	5
Andre personaleomkostninger	20	5
	1.218	1.261
Gennemsnitligt antal fuldtidsansatte medarbejdere	1	1

	Ledelses- vederlag 2018 t.kr.	Ledelses- vederlag 2017 t.kr.
Samlet for ledelseskategorier	1.194	1.251
	1.194	1.251

Med henvisning til årsregnskabsloven § 98 B, stk. 3 er oplysning om vederlag til direktion og bestyrelse præsenteret samlet for ledelseskategorier.

	2018 t.kr.	2017 t.kr.
4. Af- og nedskrivninger		
Afskrivninger på immaterielle anlægsaktiver	9	0
Afskrivninger på materielle anlægsaktiver	317	318
	326	318

Modervirksomhedens noter

	2018 t.kr.	2017 t.kr.
5. Andre finansielle indtægter		
Renteindtægter i øvrigt	0	91
	0	91
	2018 t.kr.	2017 t.kr.
6. Andre finansielle omkostninger		
Finansielle omkostninger fra tilknyttede virksomheder	2.609	215
Renteomkostninger i øvrigt	969	173
Øvrige finansielle omkostninger	32	24
	3.610	412
	2018 t.kr.	2017 t.kr.
7. Skat af årets resultat		
Ændring af udskudt skat	(720)	(207)
	(720)	(207)
	2018 t.kr.	2017 t.kr.
8. Forslag til resultatdisponering		
Ordinært udbytte for regnskabsåret	4.800	4.800
Overført til reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode	21.258	(1.349)
Overført resultat	(108)	3.762
	25.950	7.213
		Erhver- vede immaterielle anlægs- aktiver t.kr.
9. Immaterielle anlægsaktiver		
Tilgange		232
Kostpris ultimo		232
Årets afskrivninger		(9)
Af- og nedskrivninger ultimo		(9)
Regnskabsmæssig værdi ultimo		223

Modervirksomhedens noter

	Grunde og bygninger t.kr.
10. Materielle anlægsaktiver	
Kostpris primo	47.231
Kostpris ultimo	47.231
Af- og nedskrivninger primo	(7.373)
Årets afskrivninger	(316)
Af- og nedskrivninger ultimo	(7.689)
Regnskabsmæssig værdi ultimo	39.542
	Kapital- andele i tilknyttede virk- somheder t.kr.
11. Finansielle anlægsaktiver	
Kostpris primo	184.570
Tilgange	15.417
Kostpris ultimo	199.987
Opskrivninger primo	26.965
Valutakursreguleringer	(1.502)
Afskrivninger på goodwill	(320)
Andel af årets resultat	29.355
Udbytte	(7.259)
Andre reguleringer	(518)
Opskrivninger ultimo	46.721
Regnskabsmæssig værdi ultimo	246.708

I regnskabsmæssig værdi indgår koncerngoodwill med 1.120 t.kr.

Specifikation af kapitalandele i dattervirksomheder fremgår af noterne til koncernregnskabet.

12. Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter omfatter diverse forudbetalinger.

Modervirksomhedens noter

	Antal	Pålydende værdi t.kr.	Nominel værdi t.kr.
13. Virksomhedskapital			
A-aktier	4.800	1	4.800
B-aktier	2.720	10	27.200
	7.520		32.000

	2018 t.kr.	2017 t.kr.
14. Udskudt skat		
Immaterielle anlægsaktiver	5	0
Materielle anlægsaktiver	7.540	7.293
Fremførbare skattemæssige underskud	(2.698)	(3.430)
	4.847	3.863

Bevægelser i året

Primo	3.863
Indregnet i resultatopgørelsen	(720)
Øvrige bevægelser	1.704
Ultimo	4.847

	Forfald inden for 12 måneder 2018 t.kr.	Forfald inden for 12 måneder 2017 t.kr.	Forfald efter 12 måneder 2018 t.kr.	Restgæld efter 5 år t.kr.
15. Langfristede gældsforpligtelser				
Gæld til realkreditinstitutter	777	772	8.016	4.880
	777	772	8.016	4.880

	2018 t.kr.	2017 t.kr.
16. Ikke-indregnede leje- og leasingforpligtelser		
Forpligtelser i henhold til leje- eller leasingkontrakter frem til udløb i alt	43	82

	2018 t.kr.	2017 t.kr.
17. Eventualforpligtelser		
Kautions- og garantiforpligtelser	105.600	99.100
Eventualforpligtelser i alt	105.600	99.100

Solidarisk hæftelse for cash pool-aftale	59.000	59.000
--	--------	--------

Modervirksomhedens noter

(aktuel saldo pr. 31.12.2018 udgør 45.681 t.kr. for selskaber i cash pool-aftalen)

Selskabet kautionerer for den del af datterselskabernes øvrige bankengagementer, der på balancedagen ikke overstiger 37.200 t.kr. (2017: 35.300 t.kr.)

Selskabet har over for anpartshaverne i Geelsdalen 8 ApS' bankforbindelser afgivet hensigtserklæring om eventuel nødvendig finansiel støtte samt pantsat anparterne i Geelsdalen 8 ApS. Det samlede bankengagement på balancedagen overstiger ikke 1.100 t.kr. (2017: 4.700 t.kr.). Beløbet indgår samlet i kautionsforpligtelse ovenfor.

Selskabet indgår i en dansk sambeskatning med Jens W. Trock ApS som administrationselskab. Selskabet hæfter derfor i henhold til selskabsskattelovens regler herom subsidiært for indkomstskatter mv. for de sambeskattede selskaber begrænset til den ejerandel, hvormed selskabet indgår i koncernen, og ligeledes subsidiært for eventuelle forpligtelser til at indeholde kildeskat på renter, royalties og udbytter for de sambeskattede selskaber. De sambeskattede selskabers samlede kendte nettoforpligtelse i sambeskatningen fremgår af administrationselskabets årsregnskab.

18. Pantsætninger og sikkerhedsstillelser

Prioritetsgæld er sikret ved pant i ejendomme. Den regnskabsmæssige værdi af pantsatte ejendomme udgør 39.542 t.kr.

19. Transaktioner med nærtstående parter

I årsrapporten oplyses alene transaktioner med nærtstående parter, der ikke er gennemført på normale markedsvilkår. Der er ikke gennemført sådanne transaktioner i regnskabsåret.

Anvendt regnskabspraksis

Regnskabsklasse

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for regnskabsklasse C (stor).

Koncernregnskabet og årsregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomheden, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når virksomheden som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå virksomheden, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter, i takt med at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter modervirksomheden og de virksomheder (dattervirksomheder), som kontrolleres af modervirksomheden. Modervirksomheden anses for at have kontrol, når den direkte eller indirekte ejer mere end 50% af stemmerettighederne eller på anden måde kan udøve eller faktisk udøver bestemmende indflydelse. Virksomheder, hvori koncernen direkte eller indirekte besidder mellem 20% og 50% af stemmerettighederne og udøver betydelig, men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder.

Konsolideringsprincipper

Koncernregnskabet udarbejdes på grundlag af regnskaber for modervirksomheden og dens dattervirksomheder. Udarbejdelse af koncernregnskabet sker ved sammenlægning af regnskabsposter af ensartet karakter. Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, interne mellemværender og udbytter samt fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder. De regnskaber, der anvendes til brug for konsolideringen, udarbejdes i overensstemmelse med koncernens regnskabspraksis.

I koncernregnskabet indregnes dattervirksomhedernes regnskabsposter 100%. Minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af resultatet præsenteres som en særskilt post i ledelsens forslag til resultatdisponering og deres andel dattervirksomhedernes nettoaktiver præsenteres som en særskilt post under koncernens egenkapital.

Anvendt regnskabspraksis

Kapitalandele i dattervirksomheder udlignes med den forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes nettoaktiver på overtagelsestidspunktet opgjort til dagsværdi.

Virksomhedssammenslutninger

Ved køb af nye virksomheder anvendes overtagelsesmetoden, hvorefter de nytilkøbte virksomheders identificerbare aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet. Der hensættes alene til dækning af omkostninger ved omstruktureringer i den erhvervede virksomhed i det omfang, de er besluttet i den erhvervede virksomheden inden overtagelsen. Der tages hensyn til skatteeffekten af de foretagne omvurderinger.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser indregnes under immaterielle anlægsaktiver og afskrives systematisk over resultatopgørelsen efter en individuel vurdering af brugstiden. Hvis der ikke kan skønnes en pålidelig brugstid fastsættes denne til 10 år. Brugstiden revurderes årligt. Negative forskelsbeløb (negativ goodwill) indregnes i resultatopgørelsen som en indtægt.

Ved køb af virksomheder, fusioner, spaltninger, tilførsel af aktiver og aktieombytninger mv., hvor de delta-gende virksomheder er under modervirksomhedens kontrol anvendes sammenlægningsmetoden, hvor sammenlægningen anses for gennemført på erhvervelsestidspunktet uden tilpasning af sammenligningstal. Efter sammenlægningsmetoden indregnes den erhvervede virksomheds aktiver og forpligtelser til regnskabsmæssige værdier, korrigeret for eventuelle forskelle i anvendt regnskabspraksis og regnskabsmæssige skøn. Forskellen mellem det aftalte vederlag og den erhvervede virksomheds regnskabsmæssige værdi indregnes på egenkapital.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens valutakurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på henholdsvis betalingsdagen og balancedagen, indregnes i resultatopgørelsen som finansielle poster. Materielle og immaterielle anlægsaktiver, varebeholdninger og andre ikke-monetære aktiver, der er købt i fremmed valuta, omregnes til historiske kurser.

Ved indregning af udenlandske datter- og associerede virksomheder, der er selvstændige enheder, omregnes resultatopgørelserne til gennemsnitlige valutakurser, som ikke afviger væsentligt fra transaktionsdagens kurser. Balanceposterne omregnes til balancedagens valutakurser. Goodwill betragtes som tilhørende den selvstændige udenlandske enhed og omregnes til balancedagens kurs. Kursdifferencer, opstået ved omregning af udenlandske dattervirksomheders egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurser samt ved omregning af resultatopgørelser fra gennemsnitskurser til balancedagens valutakurser, indregnes direkte på egenkapitalen.

Kursregulering af mellemværender med selvstændige udenlandske dattervirksomheder, der anses for en del af den samlede investering i den pågældende dattervirksomhed, indregnes direkte på egenkapitalen.

Anvendt regnskabspraksis

Ved indregning af udenlandske dattervirksomheder, der er integrerede enheder, omregnes monetære aktiver og forpligtelser til balancedagens kurs. Ikke-monetære aktiver og forpligtelser omregnes til kursen på anskaffelsestidspunktet eller på tidspunktet for eventuelle efterfølgende op- eller nedskrivninger. Resultatopgørelsens poster omregnes til gennemsnitlige valutakurser for månederne, idet poster afledt af ikke-monetære aktiver og forpligtelser dog omregnes til historiske kurser gældende for de pågældende ikke-monetære poster.

Resultatopgørelse

Nettoomsætning

Nettoomsætning ved salg af handelsvarer og færdigvarer indregnes i resultatopgørelsen, når levering og risikoovergang til køber har fundet sted. Nettoomsætning ved salg af tjenesteydelser indregnes i resultatopgørelsen når levering til køber har fundet sted. Nettoomsætning indregnes eksklusive moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget og måles til salgsværdien af det fastsatte vederlag.

Igangværende arbejder for fremmed regning indregnes i nettoomsætningen, i takt med at produktionen udføres, således at nettoomsætningen svarer til salgsværdien af det i regnskabsåret udførte arbejde (produktionsmetoden).

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter omfatter indtægter af sekundær karakter set i forhold til virksomhedens hovedaktivitet.

Vareforbrug

Vareforbrug omfatter regnskabsårets vareforbrug målt til kostpris reguleret for sædvanlige lagernedskrivninger.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger, der vedrører virksomhedens primære aktiviteter, herunder lokaleomkostninger, kontorholdsomkostninger, salgsfremmende omkostninger mv. I posten indgår endvidere nedskrivninger af tilgodehavender indregnet under omsætningsaktiver.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager såvel som omkostninger til social sikring, pensioner o.l. for virksomhedens medarbejdere.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver består af regnskabsårets af- og nedskrivninger og af gevinster og tab ved salg af materielle og immaterielle anlægsaktiver.

Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder omfatter den forholdsmæssige andel af de enkelte dattervirksomheders resultat efter fuld eliminering af interne avancer og tab.

Anvendt regnskabspraksis

Andre finansielle indtægter

Andre finansielle indtægter består af modtagne udbytter o.l. fra andre værdipapirer og kapitalandele, renteindtægter, herunder renteindtægter fra tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder, nettokursgevinster vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle indtægter samt godtgørelser under acontoskatteordningen mv.

Andre finansielle omkostninger

Andre finansielle omkostninger består af renteomkostninger, herunder renteomkostninger fra gæld til tilknyttede virksomheder, nettokurstab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle forpligtelser samt tillæg under acontoskatteordningen mv.

Skat

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Modervirksomheden er sambeskattet med alle danske tilknyttede virksomheder og andre koncernforbundne danske virksomheder. Den aktuelle danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede virksomheder i forhold til disses skattepligtige indkomster (fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige under-skud).

Balance

Goodwill

Goodwill er positive forskelsbeløb mellem kostpris og dagsværdi af overtagne aktiver og forpligtelser i virksomhedsovertagelser. Goodwill afskrives lineært over den vurderede brugstid, der fastlægges på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. For goodwill er brugstiderne er fastlagt ud fra en vurdering af, i hvilket omfang der er tale om strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedspolition og langsigtet indtjeningsprofil, og i hvilket omfang goodwillbeløbet inkluderer tidsbegrænsede immaterielle ressourcer, som det ikke har været muligt at udskille og indregne som særskilte aktiver. Brugstiderne revurderes årligt. De anvendte afskrivningsperioder udgør 5-10 år.

Goodwill nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Immaterielle rettigheder mv.

Immaterielle rettigheder mv. omfatter igangværende og færdiggjorte udviklingsprojekter med tilknyttede immaterielle rettigheder, erhvervede immaterielle rettigheder og forudbetalinger for immaterielle anlægsaktiver.

Udviklingsprojekter vedrørende produkter og processer, der er klart definerede og identificerbare, hvor den tekniske udnyttelsesgrad, tilstrækkelige ressourcer og et potentielt fremtidigt marked eller udviklingsmulighed i virksomheden kan påvises, og hvor det er hensigten at fremstille, markedsføre eller anvende det pågældende produkt eller den pågældende proces, indregnes som immaterielle anlægsaktiver. Øvrige udviklingsomkostninger indregnes som omkostninger i resultatopgørelsen, når omkostningerne afholdes. Ved indregning af udviklingsprojekter som immaterielle anlægsaktiver bindes et beløb svarende til de afholdte

Anvendt regnskabspraksis

omkostninger på egenkapitalen under reserve for udviklingsomkostninger, der nedbringes i takt med af- og nedskrivninger på udviklingsprojekterne.

Kostprisen for udviklingsprojekter omfatter omkostninger, herunder gager og afskrivninger, der direkte og indirekte kan henføres til udviklingsprojekterne.

Indirekte produktionsomkostninger i form af indirekte henførbare personaleomkostninger og afskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver, der er anvendt i udviklingsprocessen, indregnes i kostprisen baseret på det medgåede timeforbrug for det enkelte projekt.

Færdiggjorte udviklingsprojekter afskrives lineært over den forventede brugstid, der fastsættes ud fra en konkret vurdering af det enkelte udviklingsprojekt. Såfremt brugstiden ikke kan skønnes pålideligt fastsættes den til 10 år. For udviklingsprojekter, der er beskyttet af immaterielle rettigheder, udgør den maksimale afskrivningsperiode restløbetiden for de pågældende rettigheder.

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger, produktionsanlæg og maskiner samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der afskrives ikke på grunde.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen og omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. For egenfremstillede aktiver omfatter kostprisen direkte og indirekte omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører og lønninger. For finansielt leasede aktiver udgør kostprisen den laveste værdi af dagsværdien af aktivet og nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse.

Indirekte omkostninger i form af indirekte henførbare personaleomkostninger og afskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver, der er anvendt i fremstillingsprocessen, indregnes i kostprisen baseret på det medgåede timeforbrug for det enkelte aktiv.

Renteomkostninger på lån til finansiering af fremstilling af materielle anlægsaktiver indregnes i kostprisen, hvis de vedrører fremstillingsperioden. Alle øvrige finansieringsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Bygninger	25-50 år
Driftsbygninger og maskiner	10-25 år
Produktionsanlæg og maskiner	5-15 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-12 år
Indretning af lejede lokaler	3-10 år

For indretning af lejede lokaler og aktiver omfattet af finansielle leasingaftaler udgør afskrivningsperioden maksimalt aftaleperioden.

Anvendt regnskabspraksis

Forventede brugstider og restværdier revurderes årligt.

Materielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes og måles i modervirksomhedens regnskab efter den indre værdis metode (equity-metoden). Dette indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi med tillæg af uafskrevet goodwill og med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne fortjenester og tab.

Tilknyttede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi måles til 0 kr. Eventuelle tilgodehavender hos disse virksomheder nedskrives til nettorealisationsværdi ud fra en konkret vurdering. Såfremt modervirksomheden har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække den pågældende virksomheds forpligtelser, og det er sandsynligt, at denne forpligtelse vil medføre tab, indregnes en hensat forpligtelse målt til nutidsværdien af de omkostninger, der er nødvendige for på balancedagen at afvikle forpligtelserne.

Nettoopskrivning af kapitalandele i tilknyttede virksomheder overføres i forbindelse med resultatdisponeringen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen.

Goodwill opgøres som forskellen mellem kostprisen for kapitalandelene og dagsværdien af den forholdsmæssige andel af de overtagne aktiver og forpligtelser. Goodwill afskrives lineært over den vurderede brugstid, der fastlægges på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. Brugstiderne er fastlagt ud fra en vurdering af, i hvilket omfang goodwillbeløbet inkluderer tidsbegrænsede immaterielle ressourcer, som det ikke har været muligt at udskille og indregne som særskilte aktiver. Hvis brugstiden ikke kan skønnes pålideligt fastsættes den til 10 år. Brugstiden revurderes årligt. De anvendte afskrivningsperioder udgør 5-10 år.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris, opgjort efter FIFO-metoden, eller nettorealisationsværdi, hvor denne er lavere.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen med tillæg af hjemtagelsesomkostninger. Kostprisen for fremstillede varer og varer under fremstilling omfatter omkostninger til råvarer, hjælpematerialer og direkte løn samt indirekte produktionsomkostninger.

Anvendt regnskabspraksis

Indirekte produktionsomkostninger omfatter indirekte materialer og løn, omkostninger til vedligeholdelse af og af- og nedskrivninger på de i produktionsprocessen benyttede maskiner, fabriksbygninger og udstyr samt omkostninger til fabriksadministration og ledelse. Finansieringsomkostninger indregnes ikke i kostprisen.

Nettorealiseringsværdi for varebeholdninger opgøres som forventet salgspris med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der skal afholdes for at effektuere salget.

Igangværende arbejder for fremmed regning

Igangværende arbejder for fremmed regning måles til salgsværdien af det på balancedagen udførte arbejde.

Salgsværdien måles på baggrund af færdiggørelsesgraden og de samlede forventede indtægter på det enkelte igangværende arbejde. Færdiggørelsesgraden beregnes normalt som forholdet mellem det faktiske ressourceforbrug og det totale budgetterede ressourceforbrug.

Hvis salgsværdien af et igangværende arbejde ikke kan opgøres pålideligt, måles salgsværdien til de medgåede omkostninger eller til nettorealiseringsværdien, hvis denne er lavere.

Det enkelte igangværende arbejde indregnes i balancen under tilgodehavender eller gældsforpligtelser, afhængigt af om nettoværdien, opgjort som salgsværdien med fradrag af modtagne forudbetalinger, er positiv eller negativ.

Omkostninger i forbindelse med salgsarbejde og opnåelse af kontrakter samt finansieringsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen, når de afholdes.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger omfatter kontante beholdninger og bankindeståender.

Udbytte

Udbytte indregnes som en gældsforpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på generalforsamlingen. Det foreslåede udbytte for regnskabsåret vises som en særskilt post i egenkapitalen.

Minoritetsinteresser

Minoritetsinteresser omfatter minoritetsinteressers andel af dattervirksomhedernes egenkapital, hvor denne ikke er ejet 100% af modervirksomheden.

Udskudt skat

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser, hvor den skattemæssige værdi af aktiverne opgøres med udgangspunkt i den planlagte anvendelse af det enkelte aktiv.

Anvendt regnskabspraksis

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede, skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, aktivet forventes at kunne realiseres til, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoskatteaktiver.

Udskudt skat vedrørende genbeskatning af tidligere fratrukne underskud i udenlandske dattervirksomheder indregnes ud fra en konkret vurdering af hensigten med den enkelte dattervirksomhed.

Andre hensatte forpligtelser

Andre hensatte forpligtelser omfatter forventede omkostninger til garantiforpligtelser, returvarer, tab på igangværende arbejder for fremmed regning, besluttede og offentliggjorte omstruktureringer mv.

Andre hensatte forpligtelser indregnes og måles som det bedste skøn over de omkostninger, der er nødvendige for på balancedagen at afvikle forpligtelserne. Hensatte forpligtelser med forventet forfaldstid ud over et år fra balancedagen måles til tilbagediskonteret værdi.

Garantiforpligtelser omfatter forpligtelser til udbedring af fejl og mangler inden for garantiperioden.

Når det er sandsynligt, at de samlede omkostninger vil overstige de samlede indtægter på et igangværende arbejde for fremmed regning, hensættes til dækning af det samlede tab, der påregnes ved det pågældende arbejde.

Gæld til realkreditinstitutter

Gæld til realkreditinstitutter i form af prioritetsgæld måles på tidspunktet for lånoptagelse til kostpris, der svarer til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles prioritetsgæld til amortiseret kostpris. Dette betyder, at forskellen mellem provenuet ved lånoptagelsen og den nominelle værdi, der skal tilbagebetales, indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden som en finansiel omkostning ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Leasingforpligtelser

Leasingforpligtelser vedrørende finansielt leasede aktiver indregnes i balancen som gældsforpligtelser og måles på tidspunktet for indgåelse af kontrakten til nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse. Efter første indregning måles leasingforpligtelserne til amortiseret kostpris. Forskellen mellem nutidsværdien og den nominelle værdi af leasingydelserne indregnes i resultatopgørelsen over kontraktens løbetid som en finansiel omkostning.

Andre finansielle forpligtelser

Andre finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Modtagne forudbetalinger fra kunder

Modtagne forudbetalinger fra kunder omfatter beløb modtaget fra kunder forud for tidspunktet for levering af den aftalte vare eller færdiggørelse af den aftalte tjenesteydelse.

Anvendt regnskabspraksis

Skyldig og tilgodehavende selskabsskat

Aktuelle skatteforpligtelser eller tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, der er reguleret for betalt acontoskat.

Pengestrømsopgørelsen

Pengestrømsopgørelsen viser pengestrømme vedrørende drift, investeringer og finansiering samt likviderne ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrømme vedrørende driftsaktiviteter præsenteres efter den indirekte metode og opgøres som driftsresultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital og betalt selskabsskat.

Pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter omfatter betalinger i forbindelse med køb og salg af virksomheder, aktiviteter og finansielle anlægsaktiver samt køb, udvikling, forbedring og salg mv. af immaterielle og materielle anlægsaktiver, herunder anskaffelse af finansielt leasede aktiver.

Pengestrømme vedrørende finansieringsaktiviteter omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af virksomhedskapital og omkostninger forbundet hermed samt optagelse af lån, indgåelse af finansielle leasingaftaler, afdrag på rentebærende gæld, køb af egne aktier og betaling af udbytte.

Likvider omfatter likvide beholdninger med fradrag af kortfristet bankgæld.